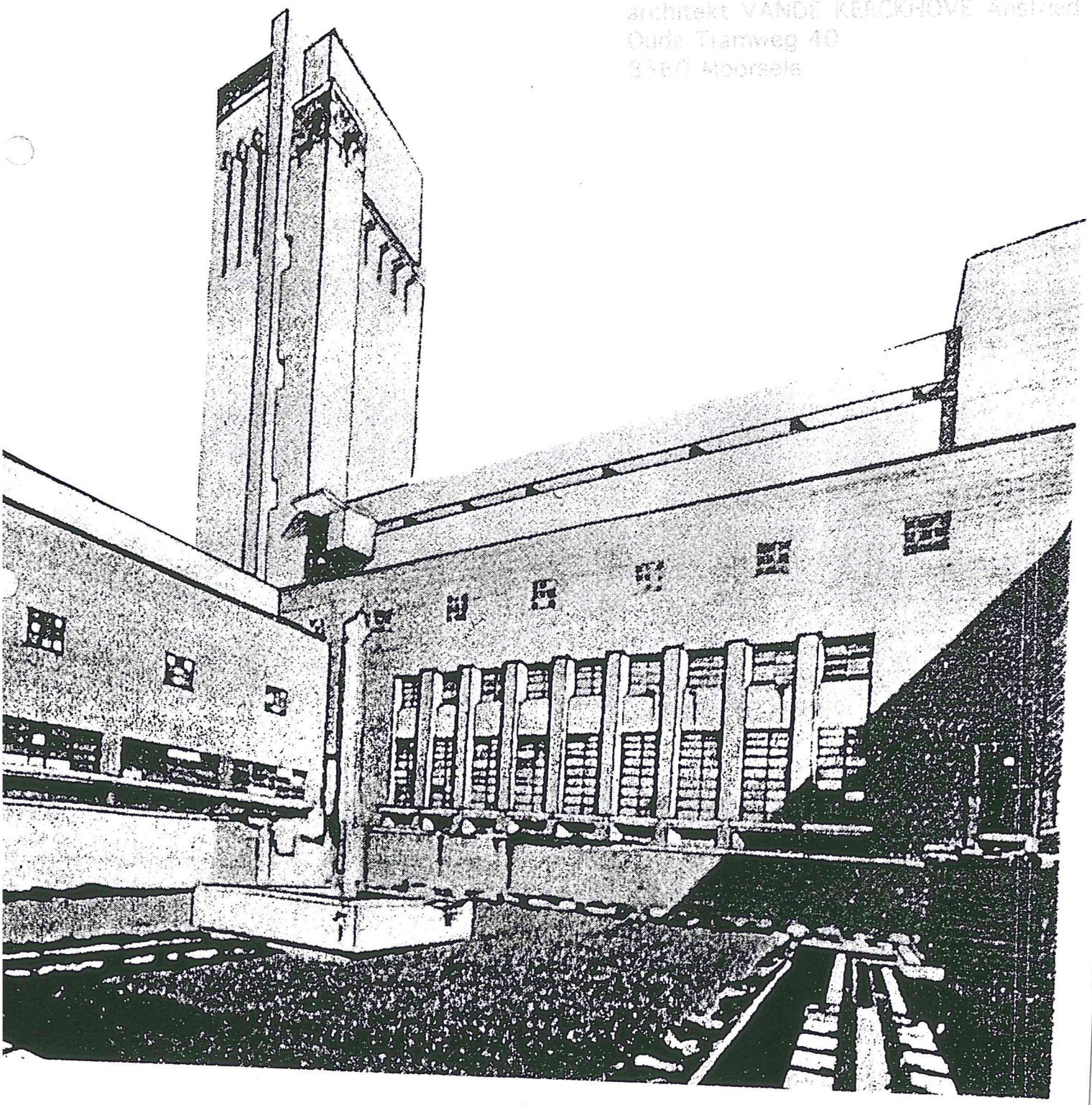
7F

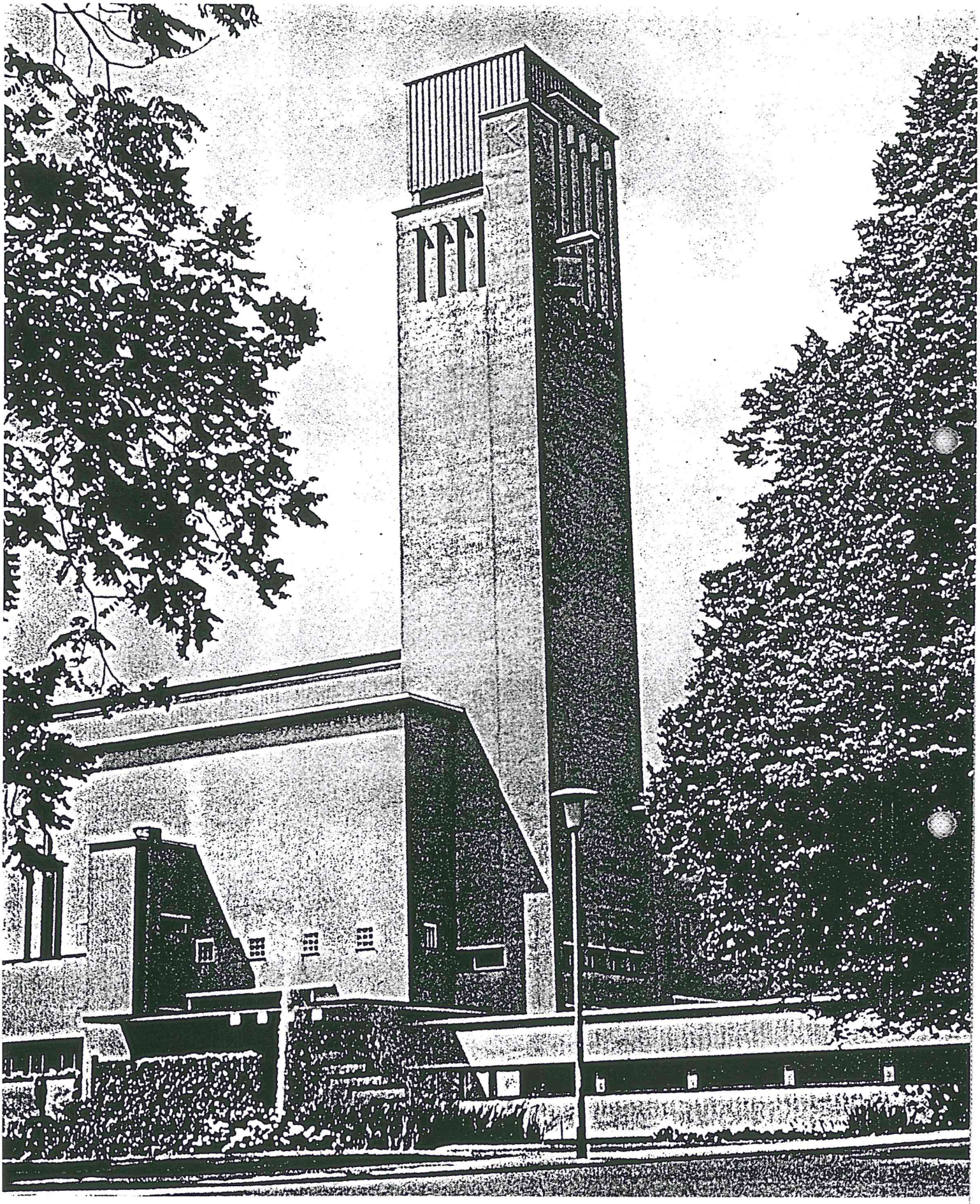
BELGIË-BELGIQUE

archipel

architekt VANDE KERCKHOVE Arsi.Jed
Oude Tramweg 40
9360 Moorsele

afgiftekantoor BRUGGE X maandblad AUGUSTUS 1996

DAGTRIP DUDOK IN HILVERSUM
zaterdag 7 september 1996

Geen stad in Nederland is zo duidelijk door de hand van één architekt gevormd als Hilversum.
In 1915 werd Willem Marinus Dudok benoemd tot directeur Publieke Werken. In ruim vijf decennia bouwde hij er scholen, openbare gebouwen, villa's en woonwijken. Zijn meesterwerk werd in 1931 voltooid : het raadshuis van Hilversum. Een van de meest toonaangevende interbellum-gebouwen in Europa. Het gebouw werd een icoon van moderne architectuur, die zowel in Nederland als België inspirerend werkte voor heel wat architecten uit die tijd.

Naar aanleiding van een ruim opgerichte Dudok manifestatie in Hilversum, leggen we met ARCHIPEL een bus in.
In het recent gerestaureerde raadshuis wordt een overzichtstentoonstelling rond leven en werk van Dudok bezocht. De tentoonstelling **'Dudok, componist van architectuur'** toont naast tekeningen, makettes en foto's, ook computeranimaties en een licht- en geluidsshow.
Uiteraard wordt het raadshuis bezocht onder deskundige begeleiding.
Nadien wordt ruim tijd uitgetrokken voor een fietsroute doorheen Hilversum die ons voert langs diverse Dudokprojekten.
Noot : In het raadshuis is een mooie monografie over Dudok te koop voor 35 gulden.

concrete afspraken :

VERTREK
08u00 achterzijde station, Brugge
08u30 Holiday Inn, Gent - afrit UZ

PROGRAMMA
- 11u.00 bezoek raadshuis en tentoonstelling DUDOK
- middagmaal :
  gezien korte tijdsbestek, vragen wij u een pick-nick mee te brengen
- 13u.00-17u.00
  fietsroute 15 km langsheen de voornaamste DUDOK-gebouwen in Hilversum. Een achttal scholen, een badhuis, een hotel en een aantal woonwijken (zie kaartje). Dudok heeft in Hilversum bijna 2.000 gebouwen gerealiseerd. De fietsroute geeft hiervan een vrij representatief beeld.
- 18u.00 terugtocht
- 21u.00 Gent
- 21u.30 Brugge

DEELNAMEKOSTEN
800 F p.p., af te rekenen op de bus (bus, toegang raadshuis, fietsenverhuur inbegrepen) Let wel : storting lidmaatschap 96-97 vereist.

INSCHRIJVING
maximum aantal deelnemers : 55 personen (in functie van het contingent fietsen die we maximaal op de kop konden tikken). Gelieve dus snel uw deelname te faxen en uw lidmaatschap te vereffenen.
deelname te faxen naar Michel Van Langenhove, Doornstraat 330, 8200-Sint-Andries - fax nr. 050/39.01.89. Aantal deelnemers en namen vermelden - fax- en telefoonnummers vermelden - opstapplaats vermelden. Bij overboeking wordt u vooraf bericht. Zonder tegenbericht, is uw inschrijving aanvaard en verwachten wij u op de afgesproken opstapplaats.

1. RAADHUIS (1928), Dudokpark

2. MULTATULISCHOOL (1930), Sumatralaan. Witte wanden op een plint van oranje baksteen en met oranje raamkozijnen; in die tijd een gewaagde kleurenkeuze.

3. NIENKE VAN HICHTUM-SCHOOL (1929), 's-Gravesandelaan. Ramen en vensterbanken van deze kleuterschool zijn op 'kinder-hoogte' geplaatst. De duiventiltoren voegt de verschillende bouwdelen aan elkaar.

4. SNELLIUSSCHOOL (1931), Snelliuslaan. Het trappehuis van glazen bouwstenen springt van verre in het oog; binnen geeft dit een prachtige lichtval.

A. DERDE GEMEENTELIJKE WONINGBOUW (1919-1920). De bouwmassa's van het poorthuis en de woningen eromheen zijn geïnspireerd op een landelijke villa.

5. GOOILAND (1934-1936), Emmastraat. Tijdgenoot J. Duiker ontwierp dit hotel-restaurant en legde met de glasvliesgevel een directe relatie tussen binnen en buiten.

6. REMBRANDTSCHOOL (1919-1920), Rembrandtlaan. Veel overeenkomsten met de Amsterdamse School, maar door de speelse plaatsing van bouwblokken al een voorloper van het Raadhuis.

7. FABRITIUSSCHOOL (1926) EN RUYSDAELSCHOOL (1928),. Fabritiuslaan/Ruysdaellaan. Door een imposant rieten dak is dit scholencomplex een frappant voorbeeld van 'romantisch kubisme'.

8. JULIANASCHOOL EN CATHARINASCHOOL (1925-1927), Egelantierstraat. Speels hoekje bij het torentje van de kleuterschool (Catharinaschool) droeg bij aan de bijnaam 'Sprookjesschool'.

B. VIJFDE GEMEENTELIJKE WONINGBOUW (1920-1922). Enkele woonblokken werden verlevendigd door houten betimmeringen.

9. GERANIUMSCHOOL (1916-1918), Geraniumstraat. Dudoks eerste schoolgebouw in Hilversum; nog veel invloed van de Amsterdamse School (metselverbanden en afwisselend materiaalgebruik).

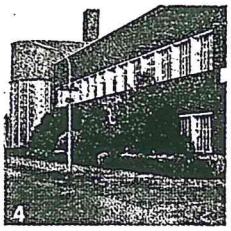
C. TWEEDE GEMEENTELIJKE WONINGBOUW (1918-1920). Door de verspringende breedtes van de straten ontstaat een speelse indeling.

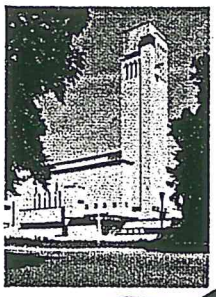
D. EERSTE GEMEENTELIJKE WONINGBOUW (1915-1919). Centrum van de wijk is een voormalige bibliotheek, daaromheen zijn de woningen in speels verspringende blokken gegroepeerd.

10. BAVINCKSCHOOL (1920-1921), Bosdrift. Een echte voorloper van het Raadhuis: horizontale en verticale lijnen, verspringende muurvlakken en gestapelde blokvormen, eindigend in een toren op de hoek.

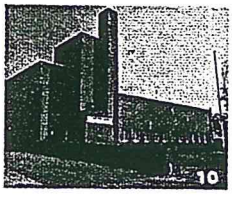
E. VIERDE GEMEENTELIJKE WONINGBOUW (1920-1921). Zes huizen lijken samen één grote boerderij.

11. Voormalig BADHUIS (1920-1921), Meidoornstraat. Platte daken en 'toren' als bij Raadhuis. Verschil: badhuis is symmetrisch, raadhuis is asymmetrisch.

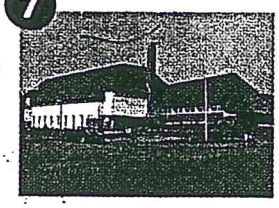

De route is ANWB-bewegwijzerd

VERNIEUWING LIDMAATSCHAP ARCHIPEL 96-97

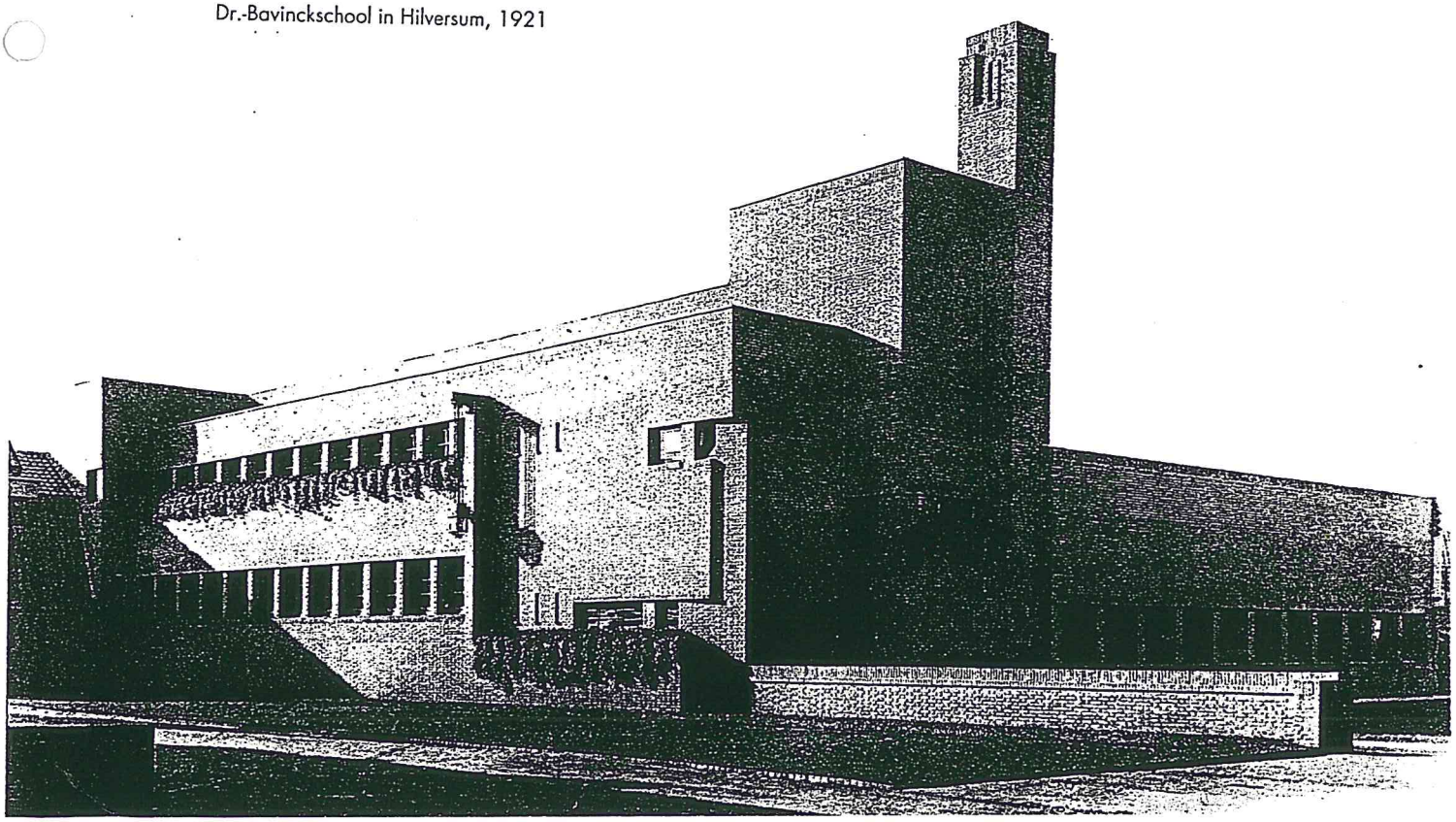
Het organiseren van een trip in Nederland, een week-end in Frankrijk, een vijfdaagse reis in Italië, het uitnodigen van vier buitenlandse gastsprekers (twee Italianen, twee Nederlanders), drie Vlaamse gastsprekers, het huren van grootschermvideo, het huren van 't Leerhuys in Brugge, ... zijn zaken die uiteraard geld kosten. Behalve één enkele uitzondering, werkt ARCHIPEL zonder sponsoring. Danzij u gaat dat nog steeds. Waarvoor dank. Uw hernieuwing van het lidmaatschap is dus - zoals elk jaar - essentieel.

Laat ons hier aub geen maanden op wachten. Vul het formulier in. Stuur het vandaag op **en** vergeet ook niet het bedrag van 2.200 F over te schrijven.
Voor de deelnemers aan de DUDOK-trip dient in elk geval het lidmaatschap reeds vernieuwd te zijn.

- LIDMAATSCHAP ARCHIPEL sept 96- juli 97 : 2.200 F
  (of 1.200 F voor studenten, stagiairs, of 2e lid zelfde gezin) betekent :
  abonnement maandelijks bulletin, gratis toegang tot de voordrachtavonden en de mogelijkheid in te schrijven op de trips of reis die enkel aan ARCHIPEL-leden (en echtgeno(o)t(e) wordt aangeboden)
- NIET-LEDEN
  - zijn welkom op voordrachtavonden, mits 200 F (inkom - (of 100 F voor studenten)
  - kunnen zich eventueel op de hoogte houden van ARCHIPEL-activiteiten door een abonnement op het maandelijks bulletin mits 600 F.

Voor zover nodig te vermelden.
ARCHIPEL is een Vlaamse architectuurvereniging : een kulturele vereniging die zich richt tot zowel architecten als tot aanverwante professionelen of belangstellenden.
ARCHIPEL is dus geen gesloten beroepsvereniging als dusdanig, of 'Westvlaamse architectenvereniging' zoals het al eens verkeerd wordt gespeld.
ARCHIPEL zal u dan ook niet terugvinden op de lijst van de door de Orde 'erkende' verenigingen die zich uiteraard enkel tot architecten richten.
ARCHIPEL is ook geen 'architectuur-reisagentschap' zoals in een **NAV-publicatie, wel eens werd gespeld.**
We blijven hardnekkig deze semantische nuances rechtzetten tot de term 'architectuurvereniging' ingeburgerd geraakt.

Willem Marinus Dudok
Dr.-Bavinckschool in Hilversum, 1921

het voorbije ARCHIPEL-werkjaar 1995-1996

- Het werkjaar 95-96 startte met een weekend-trip naar **Besançon** met twee tijdloze architectuurmonumenten :
  Notre Dame du Haut van Le Corbusier in Ronchamps (met het doordringend electronisch concert van Xenakis) en **La Saline Royale van C.N. Ledoux in Arc en Senans** (met het schitterende museum gewijd aan het volledige oeuvre in makettes van Ledoux).
- In october werd een videofilmverslag getoond, gewijd aan de ARCHIPEL-reis naar **Chicago** mei 95.
  Rode draad : het volledige oeuvre van **Frank Lloyd Wright** in Wisconsin en Taliesin.
- De voordrachtenreeks startte in november met een boeiend architecturaal duel tussen **Enric Miralles** en **Oscar Tusquets**, twee protagonisten uit Barcelona met een zeer uiteenlopende architectuurtaal (deconstructivisme, versus kritisch regionalisme)
  De voordracht ging door in een fraaie interbellum melkerij (thans designcentrum Quattro-Sisterco) in Hoegaarden.
- In december hield **Xaveer De Geyter** een voordracht over recent werk (de woningen in Brasschaat en Mariakerke, patiowoningen in Amsterdam en een wedstrijdproject voor de Yokohama cruise terminal). Verrassende hardnekkige logica.
- De meubeldesigner **Fabiaan Van Severen** lichtte zijn serene en uitgepuurde meubelontwerpen toe bij I.B. Lichtateljee in januari.
  Dit was tevens de openingsavond van een cyclus over meubel- en lichtdesign die in de eropvolgende maanden werd vervolgd met **Jorge Pensi** (Buenos Aires), **Carlo Catellani** (Parma), **Ingo Maurer** (Bodensee), en **Leo Coopers**.
  Een zeer boeiende reeks op hoog niveau, waar het no-nonsens zuiders temperament van Catellani en de ongeremde elegante creativiteit van Maurer als hoogtepunten bijbleven. ARCHIPEL was blij deze reeks, die ook in Knack maandelijks haar weerslag kreeg, te kunnen steunen.
- Een voordracht over het werk van **Planning** door **Paul Lievevrouw** in februari confronteerde ons met de problematiek van complementariteit van schalen en vermenging van functies.
- **Gilbert Decouvreur** (een regelmatig teruggevraagd spreker) onderhield ons in maart over het werk van **Otto Wagner** - Wenen eind 19e eeuw.
- De jonge Parijse architect **Frederic Borel** presenteerde in april zijn virtuoos meesterschap in realisaties als de rue Oberkampf en de rue Belleville in Parijs, en vooral in een reeks elegante wedstrijdprojecten voor kulturele gebouwen her en der in Frankrijk. (Een hoogtepunt - dat helaas door een late programma-wijziging in extremis - een voor ARCHIPEL ongewoon klein publiek kreeg). Een maand later, in Parijs, kon Borel echter een veel grotere groep ter plaatse rondleiden.

- **Architecture à grande vitesse** : (vijf dagen vuurwerk).
  Van de **ARCHIPEL-architectuurreis in mei** (drie en halve dag Lyon, anderhalve dag Parijs), citeren we enkele hoogtepunten :
  in Lyon :
  Het **centre de congrès van Piano in Lyon**, de interbellum **Gratte-ciel-wijk (Marguerit) in Villeurbanne**, het **TGV-station Satolas van Calatrava**, **la Tourette van Le Corbusier**, **studentenhuisvesting in Ecully van Jourda en Perraudin**, de **pleinen in Lyon**, de **Opéra van Nouvel**, het **stadium**, **unité en kerk van Le Corbusier in Firminy**, de **Etats-Unis-wijk van Garnier in Lyon** ...
  in Parijs :
  de **transformatie van het musée de l'histoire naturelle van Chemetov**, de **cité de la musique (vooral het foyer en la grande salle) van De Portzamparc**, de **rue Oberkampf van Borel**, de **Bibliothèque de France van Perrault**, het **centre de photographie van Lyon**, het **Parc Citroën (Meier)** en het **TGV-station Ch. De Gaulle van Arup en Rice ...**

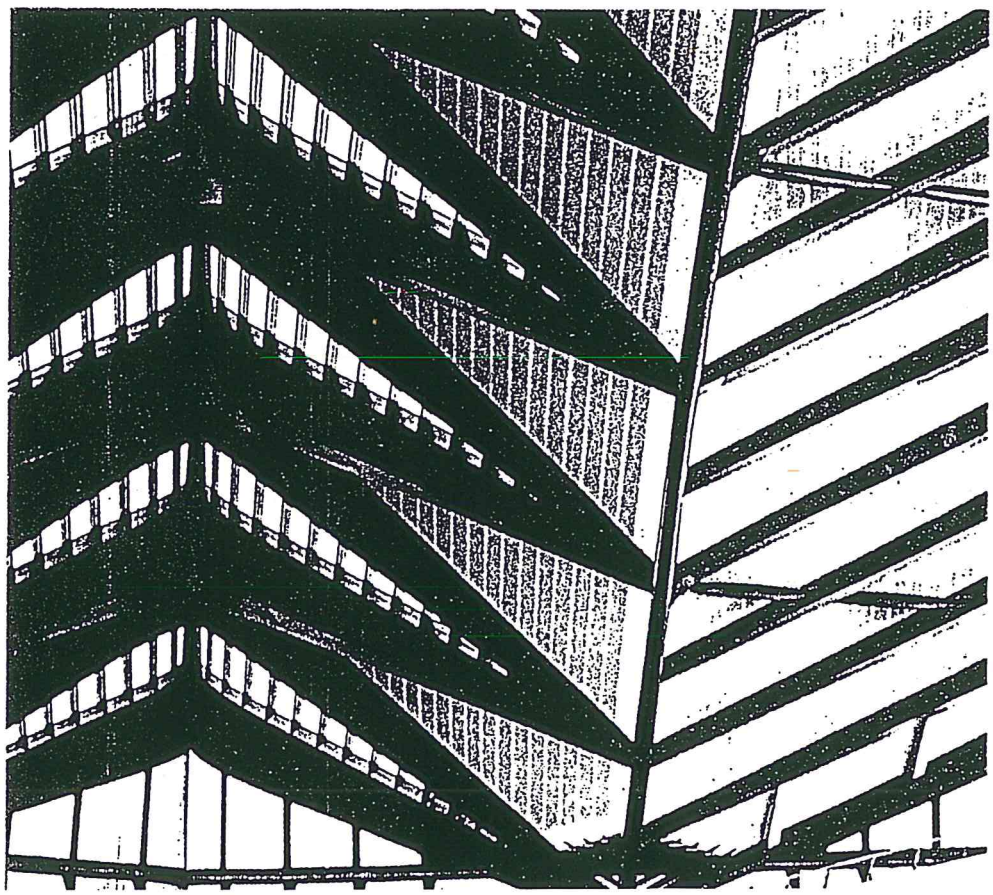
  Een fascinerende reis waarop wij in januari nog eens uitvoerig op terugkomen met een video-filmverslag.

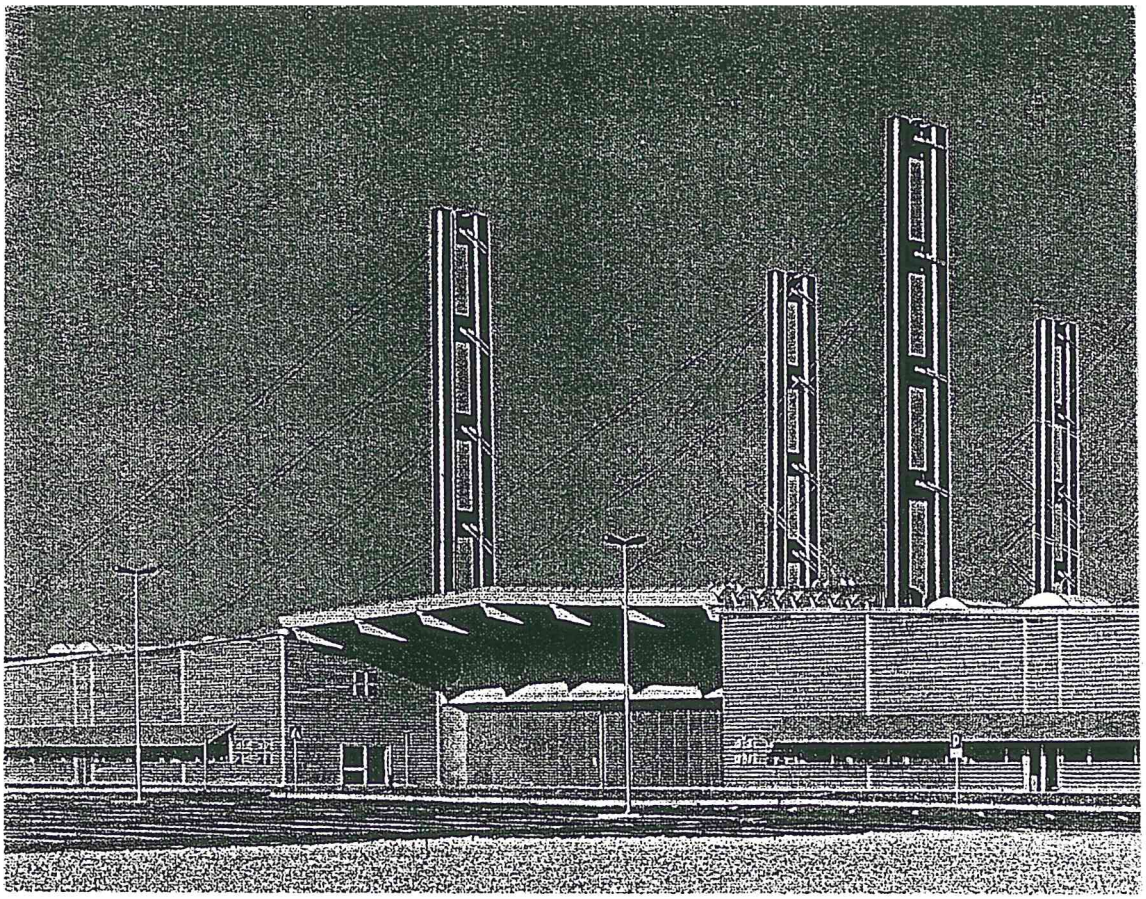
- Tenslotte in juni : vijf zeer contrasterende **groene architecturen** : een kasteelpark, een formele tuin, een natuurlijke biotoop (de tuin van architect Vanassche, waar 's middags de déjeuner à l'herbe doorging), een romantische bostuin en een stedelijke tuin. Een afsluiter bij prachtig weer.

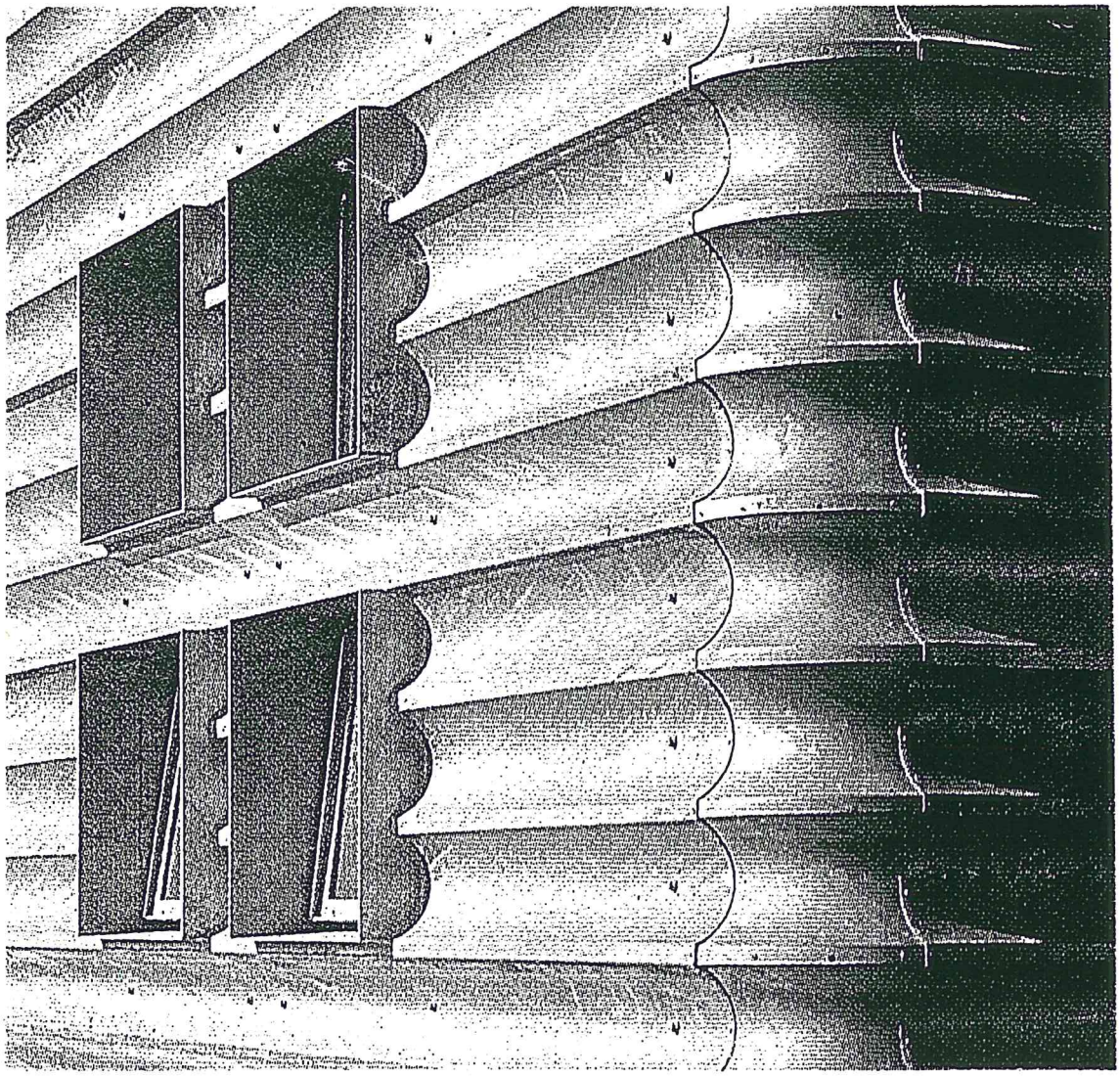
- 1995-1996 werd een geschakeerd, boeiend, gevuld werkjaar, met 7 dagen fascinerende architectuurbezoeken, zes avonden rond architectuur, vijf avonden rond design, een dag rond tuinarchitectuur ... (zelfs een opera- en concertavond in de gepaste architecturale omgeving) ...
- ARCHIPEL trad afgelopen werkjaar ook op als sponsor voor architectuurpublicaties. In de reeks HOMMAGE (gepubliceerd in de serie Vlees en Beton), steunde ARCHIPEL de publicatie rond **Home Emile Vandevelde te Oostduinkerke (architect Engels)** en de publicatie rond de **Martini building te Brussel.**
  Twee monumenten uit de jaren vijftig die door het manifeste gebrek aan architectuurcultuur in Vlaanderen werden afgebroken.
- Inmiddels hebben de architectuurpublicaties ook ARCHIPEL ontdekt.
  ARCHITEXT publiceerde maandelijks de ARCHIPEL-agenda. Waarvoor dank.
  Geert Bekaert vernoemt ARCHPEL in **'Hedendaagse architectuur in België'** bij *'diegenen die alles in het werk stellen om het werk van de jonge generatie architecten bekendheid te geven'* ! (wat wel klopt, alleen beperkt ARCHIPEL zich daar bewust niet toe. Leeftijdscategorieën hebben met architectuurkwaliteit op zich, uiteraard niets te maken). Elders citeert Bekaert *'de actieve Westvlaamse architectenvereniging ARCHIPEL die met groot succes architectuurreizen organiseert'*. (Hier moeten we lichtjes corrigeren. ARCHIPEL is een **'Vlaamse architectuurvereniging'**, open voor architecten én niet-architecten, en voor West-, Oost- en andere Vlamingen).
  Het jaarboek **Architectuur in Vlaanderen 94-95** citeerde de werking van ARCHIPEL een tiental keer in een vrij grondig gedocumenteerd artikel rond 'architectuurcultuur in Vlaanderen' (Pieter Uyttenhove).
  Het is mooi meegenomen.
- Wat ons echter nog meer plezier deed, waren de tientallen enthousiaste reacties van deelnemers aan reizen en trips en de snelheid waarmee dit aanbod telkens weer volboekt geraakt. (In Chicago begrensd op 100 deelnemers; in Besançon, en Lyon-Parijs op de dubbeldeck-capaciteit van 74 deelnemers).
  Ook de interesse op voordrachtavonden was zeer bemoedigend (een publiek van 150 mensen in Hoegaarden, op andere avonden tussen 100 en 60 aanwezigen). (Eén enkele keer toch een tegenvallende opkomst (Borel, door een late programmawijziging, die we in de toekomst dus moeten vermijden).
- De vele positieve reacties zetten ons aan om met een enthousiaste beheerraad in 96-97 op dezelfde manier gewoon voort te doen.

namens de beheerraad,

marc felix, voorzitter

Benetton Fabriek,
Treviso
Architecten:
Afra and Tobias Scarpa,
Treviso

HET NIEUWE ARCHIPEL WERKJAAR 96-97

Volgens het stilaan gekende ARCHIPEL-recept, trachten we opnieuw aan zeer uiteenlopende aspecten van recente architectuuractualiteit en architectuurgeschiedenis aandacht te besteden, en een zo geschakeerd mogelijk aanbod aan te bieden van trips, voordrachtavonden en een reis.

za 7 SEPTEMBER 96

DAGTRIP : DUDOK IN HILVERSUM
enkel voor ARCHIPEL-leden
inschrijven per fax
busvertrek : Brugge station 8 u.

~~za. 12~~ OKTOBER 96

AFRA en TOBIA SCARPA (Trevso-Venetië) over eigen werk
te Hoegaarden (Quattro designcentrum) om 20u.00
bus wordt ingelegd Brugge - parking IB Lichtateljee om 18u.30
inschrijven vooraf noodzakelijk - fax 050/38.73.87
met medewerking van LB Lichtateljee en Quattrodesign.
(bus wordt aangeboden door IB Lichtateljee)

vr. 18 OKTOBER 96

WILLIAM LIEVENS over eigen werk
't Leerhuys Groeninge 35 Brugge 20u.30

vr. 15 NOVEMBER 96

GILBERT DECOUVREUR over ASPLUND
't Leerhuys Groeninge 35 Brugge 20u.30

vr. 13 DECEMBER 96

nog in te vullen
't Leerhuys Groeninge 35 Brugge 20u.30

vr. 24 JANUARI 97

ARCHITECTURE A GRANDE VITESSE
videofilm over de ARCHPEL-reis Paris-Lyon
't Leerhuys Groeninge 35 Brugge 20u.30

vr. 21 FEBRUARI 97

KOEN VAN VELZEN (Hilversum) over eigen werk
't Leerhuys, Groeninge 35, Brugge om 20u.30

vr. 21 MAART 97

WIEL ARETS (Heerlen) over eigen werk
voordracht over eigen werk
't Leerhuys, Groeninge 35, Brugge om 20u.30

vr. 11 APRIL 97

nog in te vullen
't Leerhuys Groeninge 35 Brugge 20u.30

wo. 7 tot zo. 11 MEI 97

ARCHIPEL ARCHITECTUURREIS NOORD ITALIE
(van Palladio tot Scarpa ...)

za. 21 tot zo. 22 JUNI 97

TUINENTRIP VARENGEVILLE (Frankrijk)
(met ondermeer het werk van Lluytjens)

Tussendoor-evenementen niet uitgesloten. In volgende bulletins trachten we die tijdig aan te kondigen.

Willem Marinus Dudok
Stedelijk badhuis in Hilversum, 1920

archipel
VZW

KONTAKTADRESSEN

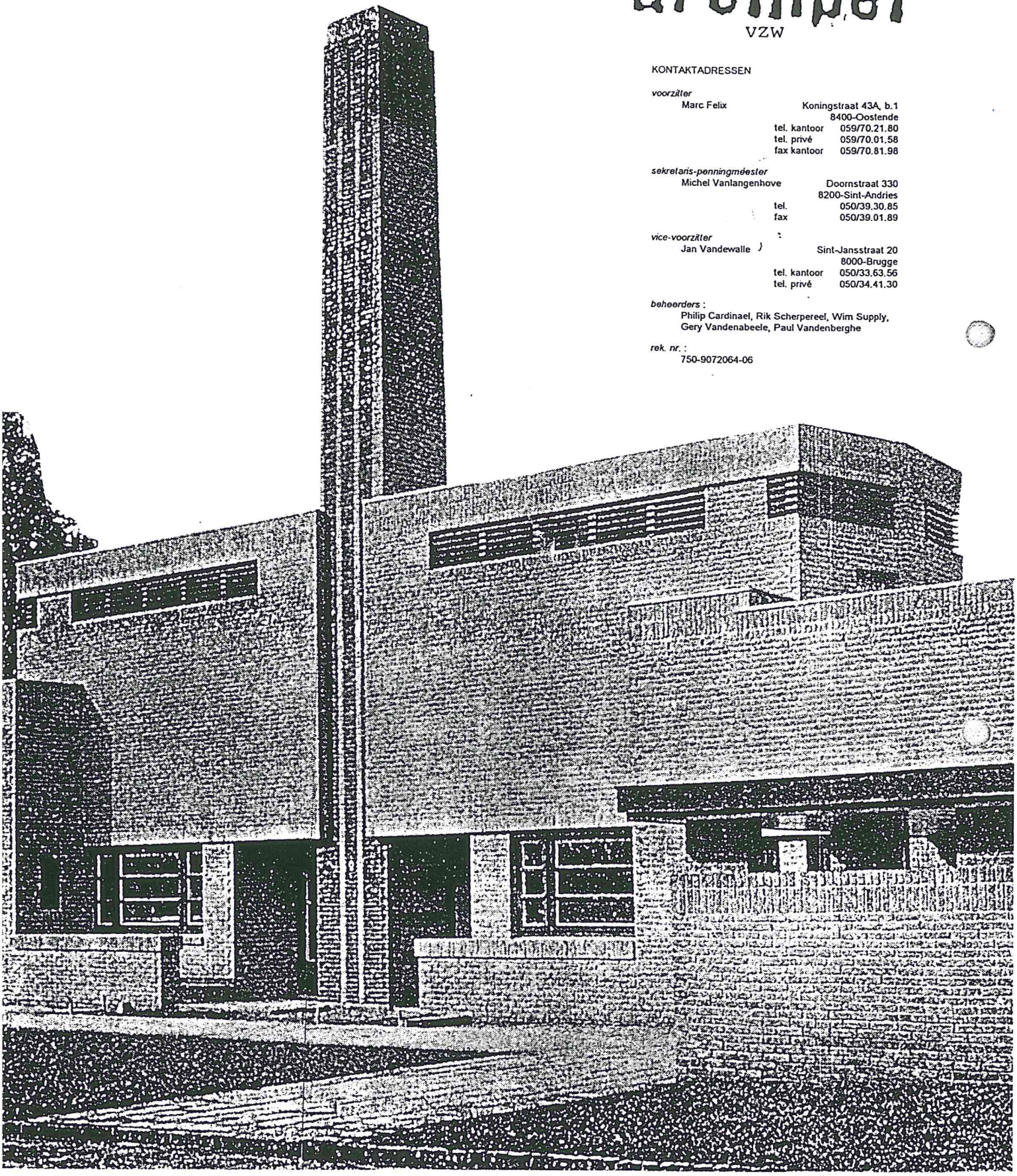
voorzitter
Marc Felix
Koningstraat 43A, b.1
8400-Oostende
tel. kantoor 059/70.21.80
tel. privé 059/70.01.58
fax kantoor 059/70.81.98

sekretaris-penningmeester
Michel Vanlangenhove
Doornstraat 330
8200-Sint-Andries
tel. 050/39.30.85
fax 050/39.01.89

vice-voorzitter
Jan Vandewalle
Sint-Jansstraat 20
8000-Brugge
tel. kantoor 050/33.63.56
tel. privé 050/34.41.30

beheerders :
Philip Cardinael, Rik Scherpereel, Wim Supply,
Gery Vandenabeele, Paul Vandenberghe

rek. nr. :
750-9072064-06

ver. uitgev. : M. Felix .Koningstraat 43A, 8400-Oostende